

Jaroslav Motl, Odras komunikačního systému Rožmberků v korespondenci Oldřicha II. (1418-1462), bakalářská práce Ústavu českých dějin, FF UK Praha, 2010, 59 ss.

Bakalářská práce J. Motla je věnována tématu, které se v české historiografii teprve zabydluje: formy komunikace a instituce poslů. Jako východisko si autor zvolil trojjazyčnou edici korespondence a listin Oldřicha z Rožmberka. Materiál tam soustředěný využil nikoli z hlediska obsahu písemností, nýbrž pro sledování způsobů komunikace v rámci rožmberského panství i za jeho hranice.

Autor sleduje různé roviny komunikační sítě vládce rožmberského domu, a tak mapuje její strukturu. Všímá si kontaktů uvnitř dominia, komunikace s poddanými i styků se sobě rovnými, zvláštní pozornost věnuje stykům s císařem Zikmundem. Zajímají ho typy kontaktů (osobní i politické a správní), nástroje komunikace a osoby komunikaci zprostředkující.

Vedle přehledového výkladu mají některé kapitoly charakter sond do jednotlivých dílčích problémů. Případ jedné cesty rožmberského posla ilustruje Oldřichova instrukce z roku 1445, kterou Motl přetiskl a analyzoval co do informací o průběhu takové cesty. V další kapitole zkoumal výpovědní hodnotu listin zachycujících uzavřená příměří. Všiml si skladby přítomných osob, role svědků a oprávců a zamýšlel se nad okruhem osob, s kterými Oldřich komunikoval při výkonu správní a vladařské agendy. V souvislosti s tím si všiml i role rožmberské kanceláře a správního střediska v Praze v rožmberském domě.

Samostatné téma představují ústní poslové požívající zvláštní důvěry svého pána a zajišťující významnější jednání, která nebyla svěřena písemné korespondenci. Z badatelského hlediska je postižení jejich služby náročnější než rozbor písemného materiálu, neboť se vyskytují v dochovaných pramenech pouze zřídka a náhodně; pro období sledované Motlem chybí i účetní agenda, která by zachytila jejich výdaje a platy. Přesto autor podal základní informaci o zvyklostech při využívání těchto osob a uvedl několik příkladů poslů zaznamenaných v rožmberských písemnostech.

Od jednotlivých konkrétních údajů přechází autor ke shrnutí dvou otázek, a sice jaká byla rychlost komunikace v rámci jihočeského dominia, resp. z jeho centra do sousedních, ale i velmi vzdálených zemí. Na příkladu série listů, které si Oldřich vyměnil s císařem Zikmundem se Motlovi podařilo ukázat, že zprávy mezi Čechy a Itálií proudily daleko intenzivněji, než bychom možná očekávali, a k jejich přenosu bylo využito větší množství poslů, kteří se na svých cestách míjeli nebo doháněli.

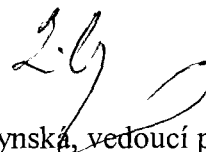
Druhou obecnější otázkou je geografický horizont Oldřichovy komunikace, který Motl shrnul v poslední kapitole. Cesty dělí na domácí a zahraniční a při jejich charakteristice už

vlastně přechází k závěrečnému shrnutí zjištěných skutečností. Kapitola mohla být doprovázena mapkou, která by ještě názorněji ukázala Oldřichův komunikační obzor.

Práce J. Motla je zajímavá inovativním metodickým přístupem. V české literatuře měl autor jen minimum opor. Využil proto i literaturu zahraniční, německou. Z analýzy čtyřsvazkové edice Oldřichových písemností vytěžil řadu skrytých údajů o způsobech dopravování písemností nebo ústních zpráv. Při jejich interpretaci se opřel o další literaturu a dospěl k formulaci samostatných závěrů. Autor si je vědom toho, že další rozšíření tématu by bylo nejspíš možné průzkumem rožmberského archivu v Třeboni, při zpracování bakalářské práce však nebylo možné výzkum tímto směrem dále rozšiřovat.

Práci J. Motla by prospělo hlubší seznámení s problematikou chodu středověké kanceláře obecně a vůbec s problematikou oboru středověká diplomatika.

Předkládaná práce je prvním počinem svého autora. Přes uvedené připomínky ukázala schopnost J. Motla pracovat s prameny a literaturou. Odpovídá rozsahem, strukturou i obsahem požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Vzhledem k samostatnému postupu autora a k uvedeným kladům doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení 1-2 podle průběhu obhajoby.

dr. Blanka Zilynská, vedoucí práce